

Extra KYVYIT käyttöön

Kolmannen sektorin
kehittämisohjelma
alkoi Pirkanmaalla

14

Asennevaikuttamisella
saatiin kehitysvammaisia
palkkatyöhön

12

Vaikuttaminen

– rohkeutta, yhteisiä
tavoitteita ja jalkautumista

Hyviä käytäntöjä

edistetään parhaiten yhdessä

KeKo-hanke käynnistyi vuoden 2017 keväällä tavoitteenaan auttaa osatyökykyisten työllistämistä tukevia järjestötoimijoita löytämään toisensa, yhdistämään voimansa sekä kehittämään ja ottamaan käyttöön uudenlaisia yhteistyön tapoja. Jo kahden vuoden kokemus verkostojen kokoamisesta on osoittanut toimintamallin tarpeellisuuden. Hankkeen järjestämissä järjestöjen yhteistapaamisissa on käynyt yli 500 järjestöasiantuntijaa hakemassa ja jakamassa hyviä käytäntöjä sekä pohtimassa uusia toimintamalleja omaan kuntaan ja maakuntaan.

Hyvän yhteistyön kivijalkana on, että suunnittelu tehdään aidosti alusta alkaen yhdessä. Näin on tehty KeKo-hankeessakin, ja siinä on onnistuttu. Tapaamisia on järjestetty kymmeniä, ja käynnistyneiden kehittämishankkeisiin. TOIMI-työvalmennussäätiön toimitusjohtaja **Tuula Hirvonen** kertoo tämän lehden artikkelissa Pohjois-Savossa tehtävästä yhteistyöstä ja mainitsee, että yhdessä pystytään kehittämään toimialaa paremmin kuin kukin yksinään.

Riittävä rahoitus mahdollistaa halutun toiminnan toteuttamisen, mutta se ei ole toimivan yhteistyön tärkein ydin. Yhteistoimin saadaan myös rahoitukselle vahvempi tukijalka ja riittävästi voimaa esimerkiksi kehittämishankkeisiin. TOIMI-työvalmennussäätiön toimitusjohtaja **Tuula Hirvonen** kertoo tämän lehden artikkelissa Pohjois-Savossa tehtävästä yhteistyöstä ja mainitsee, että yhdessä pystytään kehittämään toimialaa paremmin kuin kukin yksinään.

Vates-säätiö on ollut mukana myös Työelämä 2020 -hankkeessa. Sen ydinajatuksena – luottamus, yhteistyö ja rohkeus – kantavat eteenpäin rakentaessamme yhteistyöverkostoja, joissa kasvatetaan ja jaetaan työelämään liittyvää kehittämistä, osaamista, uudistamista ja monimuotoisuuden edistämistä.

KeKo-hanke käynnistyi aluetoimijoiden toiveista ja toteuttaa säätiömme kokoavan yhteistyön strategista painopistettä. Olemme siirtymässä strategisella tiellä monimuotoisen työelämän painopisteeseen, jolla tarkoitetaan muun muassa työaikaisten ja työn sisältöjen räätälöimistä sopiviksi erilaisille ihmisille ja elämäntilanteille. Tarvitaan myös sekä työnantajien että työntekijöiden asenteiden räätälöintiä. Tässä lehdessä nostetaan esiin Raudaskylän Kristillisessä Opistossa Pohjois-Pohjanmaalla toteutetun KELPO-hankkeen kokemuksia kehitysvammaisten ihmisten työllistämistä. Projektipäällikkö **Tarja Myllylahti** mainitsee ennakkoluuloista, etteivät kehitysvammaiset ihmiset pystyisi palkkatyöhön. Heitä saatetaan myös suojella työnteolta.

Asenteisiin vaikuttaminen on parina viime vuonna noussut vahvasti esille osatyökykyisten työllistymistä koskeissa selvityksissä. Asenteet vaikuttavat, sillä rekrytointitilanteissa työnantaja toimii pitkälti mielikuviansa varassa. Vuorovaikutuksella on kuitenkin tärkeä merkitys. TEM:n tilaamassa selvityksessä vuonna 2018 todettiin, että motivaatio, asenne ja osaaminen vaikuttavat kohtaamisissa enemmän kuin vamma tai sairaus.

Yhteistyö toteutuu, kun asenteita uudistetaan, moninaisuutta hyväksytään ja viedään rohkeasti eteenpäin yhdessä hyväksi todettuja asioita.

Jaana Pakarinen
Toimitusjohtaja, Vates-säätiö sr

Yhteinen vaikuttamistyö Extra-lehti on osa Vatesin Kyvyt käyttöön -lehtisarjaa. Lehti on tuotettu KeKo - Kehittämisen koordinaatiohankkeessa.

ISSN 2242-6043 (Painettu)
ISSN 2242-6051 (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Jaana Pakarinen

Ilmestynyt
toukokuu 2019

Toimitussihteerit
Kati Savela, Tuuli Riisalo-Mäntynen,
Meeri Riihelä

Ulkoasu
Seppo Alanko
Tmi Riimunkantaja

Kannen kuva
Adobe Stock/Seppo Alanko

Painopaikka
Savion Kirjapaino
PAINOS 1 000 kpl

Julkaisija
Vates-säätiö sr
PL 40, 00621 Helsinki
Oltermannintie 8, 00620 Helsinki

vates-saatio@vates.fi

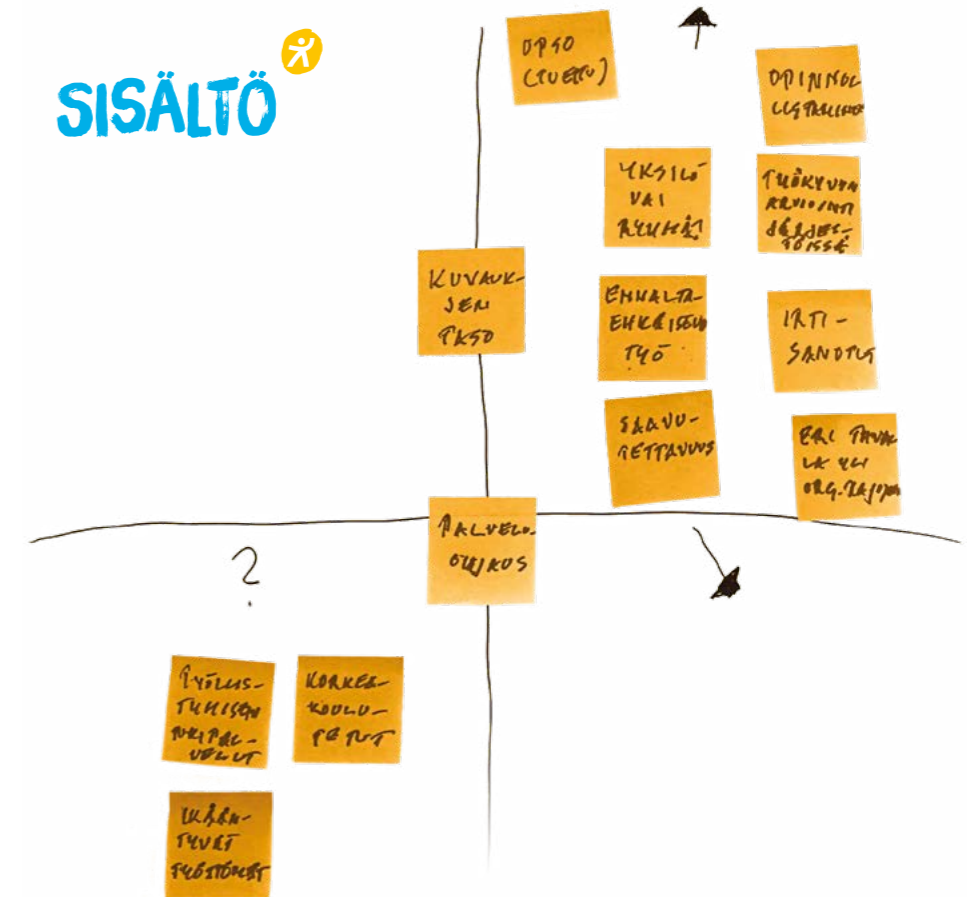
www.vates.fi
f @vatessaatio
i @vatessaatio
t @kyvytkayttoon

Vates
säätiö sr

Vates-säätiö on asiantuntija-organisaatio, joka edistää vammaisten, osatyökykyisten ja pitkäaikaissairaiden ihmisten yhdenvertaista työllistymistä avoimille työmarkkinoille, työhön kuntoutumista sekä sosiaalisen työllistämisen toimialan yksiköiden toimintamahdollisuuksia.

SISÄLTÖ

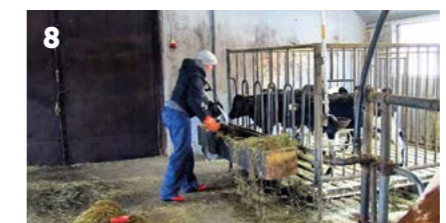

Pääkirjoitus **2**

Monipuolisesti verkostoihin ja rohkeasti asiantuntijuutta esille **4**

Orkesterin ääni kuuluu sooloa kauemmaksi **6**

Job Shadow Day onnistuu kaikkien sektoreiden yhteistyöllä **8**

Klubitalon jäsenet mukana vaikuttamassa **11**

Asennevaikuttamisella palkkatyöhön **12**

Pirkanmaalla starttasi kolmannen sektorin kehittämisohjelma **14**

Tukea järjestöjen vaikuttamistyöhön tietoa ja toimijoita kokoamalla **16**

KeKo jalkautuu maakuntiin **19**

Käsikirjasta tukea työllisyydenhoidon yhteistyöhön **20**

Yrittäjät edelleen työllistämisen avainasemassa **22**

Haluatko tietoa osatyökykyisten työllistymisestä? **21**

Monipuolisesti verkostoihin

ja rohkeasti asiantuntijuutta esille

Suurten järjestöjen vaikuttamistyössä on monia ulottuvuuksia ja yhteistyö merkittävässä roolissa, kuten pienemmälläkin toimijoilla. Nuorten Ystävien Arja Sutela ja SOSTEn Päivi Kiiskinen kertovat omista vaikuttamisen ohjenuoristaan.

Arja Sutela on Nuorten Ystävät ry:n pääsihteeri. Yhdistyksellä on yksiköitä 17 paikkakunnalla, useita työllisyshankkeita ja kolme Klubitaloa. **Päivi Kiiskinen** on SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n erityisasiantuntija, ja hänen vastuualueensa ovat sote- ja maakuntauudistus, työllisyys-, elinkeino-, asunto- ja vammaispolitiikka. SOSTElla on yli 200 jäsenjärjestöä. Sutelan mukaan tähän mennessä tärkeimpiä vaikuttamistyön kohteita on ollut sote- ja maakuntauudistukseen vaikuttaminen. Nuorten Ystävät on eri työryhmissä mukana niin Pohjois-Pohjanmaalla kuin valtakunnallisestikin.

– Lisäksi otamme kantaa lakivalmisteluun ja kirjoitamme esimerkiksi blogeja. Vaikuttaminen on monipuolista osallistumista ja tiedon jakamista. Työllistymiseen liittyvää tietoa jaamme potentiaalisille työnantajille.

Myös Kiiskinen korostaa monipuolisuutta ja lausuntojen laatimista.

– Toimin yhteistyössä eri verkostojen ja ryhmien kanssa. Valtakunnallisesti olen mukana esimerkiksi välityömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmässä ja Vammaisfoorumin työllisyysryhmässä. Laajat verkostot mahdollistavat eri kohderyhmien huomioinnin. Verkostot tekevät mahdolliseksi niukkojenkin resurssien yhdistämisen. Näin saadaan aikaan näkyvämpiä tuloksia.

Työryhmiin pitkällä vaikuttamistyön historialla

Molemmat järjestöt saavat paljon suoria työryhmä-, valiokunta- ja kuulemiskutsuja.

– Asemamme on selvästi vahvistunut ja meidät muistetaan. Tämä on vaatinut rohkeutta tuoda omat näkemykset esille ja perustella ne tutkitulla tiedolla, Kiiskinen kertoo.

– Järjestö 2.0 -hanke on vienyt asiaa hyvin eteenpäin alueellamme. Riippuu myös järjestön omasta aktiivisuudesta, kuinka paljon yhteistyötä halutaan tehdä. Täällä Pohjois-Pohjanmaalla nähdään järjestöjen työn arvo myös virkamiespuolella, Oulussa työskentelevä Sutela kehuu.

– Vaikuttamisen asioita voi viedä eteenpäin järjestön sisällä. Silloin päästään vaikuttamaan ylimmälle tasolle. Tässä tarvitaan pitkäaikaisen toimijan kokemuksen tuomaa viisautta. Tykkään vaikuttamisesta siitä, että se tulee oikeasti käytännön kokemuksesta.

Konkreettisia ja merkittäviä lopputuloksia

Arja Sutela mainitsee yhdeksi vaikuttamistyön tulokseksi Nuorten Ystävien hallinnoimat kolme Klubitaloa Pohjois-Suomessa. Klubitalomalleja käytiin katsomassa muilla paikkakunnilla ja jopa Kööpenhaminassa, ja niistä otettiin hyviä käytäntöjä toimintaan.

– Yksi Klubitalo aloitti aikuisten ihmisten toimintana. Nyt siellä on valtavasti nuoria jäseniä, ja heillä on myös oma opiskelijoiden ryhmä. Opiskelijat saavat sen avulla opintonsa suoritettua loppuun.

Vaikuttamistyön tulos on nähtävissä myös osatyökykyisyyden kohdalla. Aiemmin asiaa pidettiin tabuna.

– Nykyään ymmärretään, että huippujohtajatkin voivat uupua ja masentua.

Päivi Kiiskinen nostaa yhdeksi vaikuttamistyön tulokseksi Pohjois-Savossa järjestöjen paremman huomioimisen.

– Vaikka valtakunnan tasolla oli kirjauksia siitä, että järjestöt pitäisi ottaa mukaan valmisteluihin, näin ei automaattisesti tapahtunut. Siksi teimme jalkautuvaa työtä. Tapasin muun muassa valmistelutyöryhmien puheenjohtajia parin muun järjestötoimijan kanssa. Esitimme valtakunnallisia, konkreettisia toiveita, ja lopulta saimme järjestötoimijoille paikkoja työryhmiin.

Ongelmana oli, että valmistelevat tahot eivät tienneet, keihin ottaa yhteyttä, koska kaikkialla ei ollut vahvaa järjestöjen yhteistyöverkostoa. Valmistelijat kokivat myös, että järjestötoimijat välittivät ristiriitaisia toiveita.

– Meidän pitää kertoa, mitä meillä on tarjota valmisteluryhmälle. Järjestötoimijat voivat hyödyntää

ANNE KORHONEN

Arja Sutela Nuorten Ystävistä korostaa, että johtajat tarvitsevat vaikuttamistyössä organisaation asiantuntijoita. – Koen pääsihteerinä olevani mahdollistaja.

asiantuntemusta, kokemustietoa ja suoria kontakteja. Järjestöjen keskinäinen verkostoituminen on erityisen tärkeää. Jokaisella on oma substanssiosaaminen, joka pitää tunnistaa, mutta yleisellä tasolla vaikuttaessa on hyvä mennä yhteisellä äänellä, Päivi Kiiskinen huomauttaa.

Johtaja vaikuttamisen mahdollistajana

Kiiskisen mukaan jotkut järjestötoimijat kokevat yhä olevansa työryhmissä vain kiintöjäsenenä. Ryhmiin valituilta jäseniltä vaaditaan rohkeutta oman asian esille tuomisessa.

– Vaikka kaikki pointtimme eivät vielä näy lainsäädännössä kuten haluaisimme, uskon, että pitkällä aikavälillä näin tapahtuu.

Sutela nostaa vaikuttamistyön haasteeksi ajanpuutteen. Nykyisin on meneillään niin monta asiaa, ettei pysty keskit-

SAMI SUOMINEN

SOSTEn erityisasiantuntija Päivi Kiiskinen sanoo, että jokaisella järjestöllä on oma substanssiosaamisensa, joka pitää tunnistaa, mutta yleisellä tasolla vaikuttaessa kannattaa mennä yhteisellä äänellä.

tymään vain yhteen. Toimijoiden pitää kuitenkin muistaa rajallisuutensa, kaikkeen ei pysty.

Suuressa järjestössä taakkaa helpottavat organisaation asiantuntijat, jotka tekevät vaikuttamistyötä omilla osaamisalueillaan.

– Koen pääsihteerinä olevani mahdollistaja, en tee yksin vaikuttamistyötä. Olen nähnyt urani aikana, kuinka ihmisistä nousee supertähtiä, kun heille antaa mahdollisuuden, Sutela hehkuttaa.

Voimia antaa organisaation perustehtävään palaaminen aika ajoin, kun vaikuttamistyön tulokset näkyvät käytännön työssä.

Työllistymistä edistävien toimijoiden tunnistettava osaamisensa

Tänä keväänä vaalivaikuttaminen oli keskeisenä molemmilla toimijoilla. Jatkuvan

vaikuttamistyön kohteena ovat työllisyyskentän palvelut.

– Meidän pitää kehittää uusia palveluita olemassa olevien rinnalle niin, että ne vastaavat oikeasti työttömien yksilökohtaisiin tarpeisiin, Sutela toteaa.

– Kentällä on edelleen tarvetta vielä selkeämmin toimijoiden osaamisen tunnistamiseen. Se vaikuttaa kaikkeen; yhdistyksen brändäykseen, jäsenhankintaan ja uskottavuuteen vaikuttamistyössä, Kiiskinen lisää.

Molemmat lähettävät omat pääviestinsä kentän muille toimijoille.

– Ollaan ylpeitä omasta toiminnasta ja tehdään vaikuttamista yhtenä rintamana, Kiiskinen kiteyttää.

– Ennen viestintä oli hienovaraisempaa. Nyt tärkeää on rohkeus ja yhteistyö, Sutela lisää. 📌

Orkesterin ääni

kuuluu sooloa kauemmaksi

TOIMI-työvalmennussäätiössä koetaan, että alueen yritykset arvostavat sen alihankintapalveluita. Säätiö tekee yhteistyötä mm. paikallisen TE-toimiston kanssa, jotta hyvät tekijät työllistyvät. Vaikuttamistyö on vaatinut jalkautumista ja ahkerää markkinointia. Valtakunnallisesta Oktetti-yhdistyksestä saa askelmerkkejä myös alueella vaikuttamiseen.

Ylä-Savossa toimivan TOIMI-työvalmennussäätiön toimitusjohtaja **Tuula Hirvonen** sanoo, että TOIMI-säätiö on hyvin tyytyväinen saatuaan ison määrän alueen yrityksiä yhteistyökumppaneikseen.

– Olen kokenut, että Ylä-Savossa monen yrityksen arvomaailma on tältä osin kohdillaan ja TOIMI-työvalmennussäätiötä arvostetaan. Teemme paljon alihankintatöitä alueen yrityksille, kokoonpanoa, komponentteja ja niin edelleen. Kaikki työtehtävät eivät välttämättä

vaadi niin sanotusti kovaa ammattiosaamista, mutta antavat erinomaisen mahdollisuuden meidän valmentautujillemme tehdä näitä töitä omien kykyjen mukaan, Hirvonen kiittelee.

Yrityksistä on kerrottu, että heidän oma henkilöstönsä pystyy kohdentamaan osaamistaan paremmin muuhun työhön, kun osa työvaiheista tehdään TOIMI-säätiössä.

TOIMI-työvalmennussäätiö on yksi harvoista yksityisistä säätiöistä, jotka toimivat sosiaalisen työllistämisen sektorilla. TOIMI-säätiö on yleishyödyllinen. Tämän tyyppiset säätiöt kuuluvat Hirvosen mukaan aika usein kuntakonserniin.

– Yrityksillä on myös mahdollisuus saada meiltä työvoimaa siirrettynä eli vaikka henkilö tekee töitä yrityksessä, meillä säilyy työnantajavastuut palkanmaksusta lähtien. Me myös kerromme yrityksille työllistämiseen liittyvistä tuista, kuten palkkatuesta, työolo-

suhteiden järjestelytuesta ja niin edelleen. Jatkossa olisi tarkoitus painottaa yrityksille myös sitä mahdollisuutta, että me voimme valmentaa tai kouluttaa henkilön johonkin työtehtävään, jotta yritys saisi tarvitsemaansa työvoimaa, Tuula Hirvonen avaa säätiön suunnitelmia.

Henkilökohtaiset tapaamiset tärkeitä vuoropuhelun syntymiseksi

Yksikään toimija ei luo tunnettuuttaan tyhjästä eikä ilman ponnisteluja. Myös TOIMI-säätiössä vaikuttamistyö on vaatinut onnistuakseen markkinointia, tiedotusta ja näkyvyyttä.

– Jalkautuminen eli henkilökohtaiset tapaamiset ovat avainasemassa, ja sitä kautta syntyvä vuoropuhelu voi tuottaa kaikille lisäarvoa, Hirvonen arvioi.

TOIMI-säätiö tarjoaa valmennuspaikkoja hyvin monenlaisille henkilöille, jotka ohjautuvat palveluihin TE-palveluiden, kaupunkien, kuntien ja kuntayhtymien kautta. Kaikkien intresseissä on työllistyminen avoimille työmarkkinoille mahdollisuuksien mukaan. Kun henkilö on ollut välityömarkkinoilla eli esimerkiksi järjestössä, yhdistyksessä tai säätiöllä palkkatuki- tai työllistymistä edistävällä jaksolla, säätiön TOIMI-palvelussa joutaan työnhaun valmennusta työpaikan löytymiseksi avoimilta työmarkkinoilta. TOIMI-palvelu on TE-toimiston työllisyyspoliittisella avustuksella rahoittama hanke. Yhteistyötä tehdään siltä osin TE-toimiston ja yhdistysten kanssa. Työtä etsitään työnhakijoiden profiiliin mukaisesti.

– Myös tuettu ja kuntouttava työtoiminta ja muukin sosiaalinen kuntoutus parantavat työllistymisen edellytyksiä. Tässä teemme yhteistyötä valmentautujien verkostojen kanssa, kuten aikuissosiaalityö, mielenterveyspalvelut ja vammaispuolustus. Yhteistyö eri oppilaitosten, mm. toisen asteen oppilaitosten kanssa on myös tärkeää, Tuula Hirvonen kertoo.

Yhdessä vaikuttamistyön ääni vahvistuu

Valmennus- ja sosiaalipalveluyhteisöjen yhdistys Oktetti ry on Työelämän kehittämissuunnitelmassa vuonna 2004 perustettu yhdistys. Siihen kuuluu tällä hetkellä yli kymmenen sosiaalipalvelua harjoittavaa säätiötä ja yhdistystä, jotka järjestävät heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille työelämäosallisuutta vahvistavia kuntoutus-, koulutus- ja valmennuspalveluita.

TOIMI-työvalmennussäätiö järjestää yhteisiä tapahtumia koko talon väelle, esimerkiksi keilausta.

Hirvonen oli itse Oktetin perustamisen aikaan töissä toisessa säätiössä, joten hän oli jo alkumetreillä mukana. Aloittaessaan työt TOIMI-säätiöllä pari vuotta sitten hän jatkoi Oktetissa ja on nyt hallituksen jäsen.

– Oktetissa on hallitus, mutta hallituksen kokouksiin eli yhteisiin teemotettuihin tapaamisiin ovat tervetulleita osallistumaan kaikkien Oktetin jäsenorganisaatioiden edustajat. Alusta alkaen on järjestetty myös Oktetti-päivä, jolloin jäsenorganisaatioiden henkilöstöllä on ollut mahdollisuus tavata kollegoita eri puolilta Suomea, kouluttautua, verkottua, virkistäytyä ja saada vertaistukea.

Hirvonen pitää Oktetin tärkeimpinä tehtävinä vaikuttamis- ja verkostoyhteistyötä sekä kehittämistä. Oktetista saa tukea alueelliseen työhön, kun esimerkiksi kuulee, miten eri puolilla Suomea paikallisissa verkostoissa on toteutettu yhteistyömalleja.

Valtakunnallisessa vaikuttamisessa Oktetti on mukana muiden kanssa, esimerkiksi Vates-säätiön ja sen koordinoiman Väilytyömarkkinatoimijoiden yhteistyöryhmän kanssa.

– Yhdessä pystymme kehittämään toimialaa paremmin kuin kukaan yksinään, hän korostaa.

– Olen kuvannut vaikuttamistyötä kuin orkesterin toimintana: yhdellä soittimella saadaan ääni kuulumaan jonkin matkaa ja pienelle porukalle, mutta kun siihen lisätään useita erilaisia soittimia ja soitetaan yhteistä sävellystä, tulee tyytyväisiä kuulijoita ja kohta pyydetään lisää konsertteja! 🎵

TOIMI-työvalmennussäätiön tavoitteena on vahvistaa valmentautujien työ- ja toimintakykyä sekä mahdollisuutta hyvään elämään. Säätiöllä on lisälomaa ja Kiuruvedellä monipuolisia työ- ja oppimisympäristöjä niin työnhakijaksi-asiakkaille, opiskelijoille kuin kuntoutujillekin.

TOIMI-säätiö on yksityinen ja voittoa tavoittelematon, yleishyödyllinen toimija. Säätiön toiminta käynnistyi vuoden 2013 alussa.

Veera sai seurata kirjastonhoitajan työtä.

Job Shadow Day

onnistuu kaikkien sektoreiden yhteistyöllä

Siun sote eli Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä on erittäin aktiivisesti mukana Job Shadow Day -kampanjassa nyt kolmatta kertaa. Vates-säätiö koordinoi jokavuotista tapahtumaa, jossa erityistä tukea työllistymiseensä tarvitsevat henkilöt voivat päivän ajan tutustua työhön, joka heitä kiinnostaa.

Alueella tapahtuman koordinaattorina toimiva ohjaaja Satu Ikonen kertoo, miten kuntayhtymän kontaktit työelämän edustajiin on auttanut löytämään työnantajia, jotka tarjoavat seuranta- paikkoja. Kampanjapäivä on poikunut myös uutta yhteistyötä.

Lähdimme muutama vuosi sitten kehittämään Ilomantsin alueella avotyö- ja tuettua työtoimintaa. Etsin Vates-säätiön sivuilta tietoa työelämän uusista tuulista ihmisten työllisyyden tukemiseksi. Huomasin ilmoituksen ”työnvarjostuspäivästä” ja otin yhteyttä **Walter Forteliukseen**, joka tuolloin koordinoi tapahtumaa. Häneltä saimme paljon vinkkejä ja tukea päivän järjestämisestä varten.

Meidän piti lähteä mukaan muutamalla paikalla, mutta homma karkasi niin sanotusti käsistä, ja osallistujamäärä asiakkaiden ja yritysten osalta kasvoi päivä päivältä. Fortelius huomasi meidän suuren osallistujamäärämme ja otti yhteyttä minuun. Hänen vierailunsa Ilomantsissa keväällä 2017 sai huomiota paikallisessa lehdessä, ja yrittäjät ottivat yhteyttä lehtiartikkelin perusteella tarjotakseen työnseuranta- paikkoja.

Vapaaehtoisten mukanaolo auttaa työnantajaa

Otimme yhteyttä avotyötoiminnan ja työtoiminnan asiakkaiden toiveiden perusteella yrittäjiin ja yhdistyksiin. Kävin myös puhumassa paikallisen Rotary-yhdistyksen kokouksessa tapahtumasta. Osallistujien joukossa oli myös meille ihan uusia yhteistyökumppaneita.

Toimimme Ilomantsin keskustassa, joten toimintamme on tuttua monelle paikkakuntalaiselle. Joissakin yrityksissä esiintyi arkuutta ottaa osatyökykyinen työn seuraaja. Arkuuden syynä oli pelko, riittääkö yrittäjällä aikaa huomioida tarpeeksi ”varjostajaa”. Meillä oli ja on käytössä vapaaehtoistyöntekijöitä avustajina tapahtumassa, ja tieto avustajista lisäsi yrittäjien halukkuutta ottaa työn seuraaja.

Päivästä paljon iloa ja jopa palkkatyösuhteita

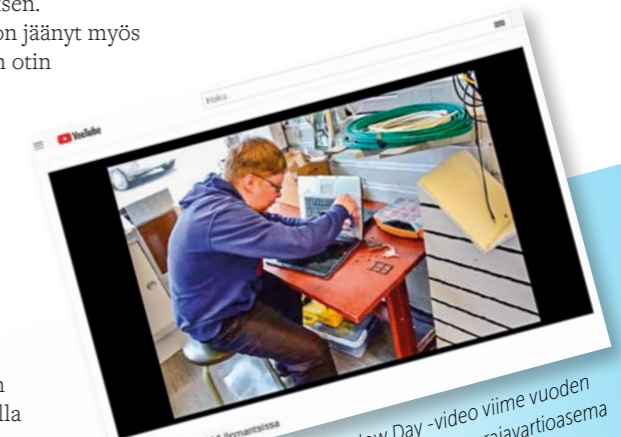
Työn seuranta- päivä on hyvää harjoitusta työnhakua varten, ja päivään liittävää ennakkoivaa työtä tehdään yhdessä työtoimintana. Paras palkinto tapahtumaan käytetystä ajasta on heti päivän jälkeen alkava kysely seuraavan vuoden tapahtumasta, ja totta kai myös tehdyt avotyösopimukset ja työ- kokeilut, jotka ovat tulosta päivästä.

Elävästi mieleen ovat jääneet esimerkiksi asiakkaan kertomus työpäivästä kunnanjohtajan varjona. Päivästä oli jäänyt hänelle kokonaisuudessaan hyvä fiilis. Hänet otettiin avoimesti työpaikalla vastaan,

ja hän sai esittää kysymyksiä, joihin sai myös vastauksen.

Mieleen on jäänyt myös yrittäjä, johon otin yhteyttä asiakkaan toivomuksesta. Hän oli alussa hyvin epäileväinen, ettei hänestä ole ottamaan itselleen seurailijaa päivän ajaksi. Tarinalla oli onnellinen loppu. Yrittäjän ja varjostajan yhteistyö sujui niin hyvin, että yrittäjän toivomuksesta seuraaja sai aloittaa työ- kokeilun yrityksessä. Nyt työ- kokeilua ollaan muuttamassa palkkatyöksi!

Ravintolassa ollut työnseuraaja pääsi yritykseen avotyötoimintaan. Tapahtuman kautta mukana olleet yritykset ovat rohkaistuneet tekemään työ- kokeilusopimuksia ja antaneet työharjoittelupaikkoja meidän asiakkaillemme. Yhdelle tapahtumaan osallistujalle on myös solmittu tuetun työn sopimus.

Ilomantsissa tehtiin Job Shadow Day -video viime vuoden tapahtumasta. Seuranta- paikkoja olivat mm. rajavartioasema ja paloasema. Myös kunnanjohtaja sai seuraajan!

https://www.youtube.com/watch?v=BoBqYfcPq_o&fbclid=IwAR06JeCWsJJQfHduqhG0IjZT5WRRvCyy4HBw7LkMDl5jgDKfz_Jerl8gZB8

Katja Laatikainen oli seuraamassa työtä Hattuvaaran tilalla Ilomantsissa vuonna 2018. Hän muun muassa ruokki eläimiä ja siivosi niiden tiloja.

Katja Laatikainen ja Keijo Eronen seurasivat Hattuvaaran tilalla töitä Ilomantsissa vuonna 2018. Päivään mahtui mm. halkojen tekoa ja eläinten ruokintaa.

Pekka ilmoitti tukiviittomilla haluavansa seuramaan koneiden korjausta.

Erilaiset siivoustyöt olivat suosittuja työn seurannassa.

Yrittäjät ja yhdistykset mahdollistavat päivän

Paikallinen Hotelli Pogostan Hovi on tullut meille tutuksi ja hyväksi yhteistyökumppaniksi. Hotellin yrittäjä **Arja Heimonen** antaa matalan kynnyksen mahdollisuuden tulla kokeilemaan erilaisia työtehtäviä. Olemme käyneet kokeilemassa hiljaisina aikoina tiskilinjastolla toimista, sänkyjen petaamista sekä erilaisia siivoustehtäviä. Aidossa ympäristössä näitä työtehtäviä kokeilemalla asiakas voi hahmottaa, mitä taitoja työssä tarvitaan. Hoiva Mehiläisen Mainiokoti Toivonlahden yksikön johtaja **Heli Sarkkinen** on tullut meille myös korvaamattomaksi yhteistyökumppaniksi eri työkokeiluissa. Monta muutakin yritys-yhteistyökumppania meillä on.

Ilomantsin-Tuupovaaran Kehitysvammaisten Tuki ry on tärkeässä roolissa toiminnassamme. Tapahtumaan osallistuvat yhdistyksen jäsenet saavat avustajan sekä kuljetuksen valitsemaansa työpaikkaan yhdistyksen kautta.

Tänä vuonna esimerkiksi poliisilaitokselta kerrottiin, että he eivät voi ottaa ketään poliisiauton kyytiin seuramaan poliisin työtä, mutta ehdottivat, että poliisin kalustoon voi tulla tutustumaan Job Shadow Day -päivänä. Voi olla, että poliisi järjestää myös selkokielisen opastuspäivän henkilökorttien hankintaan.

Satu Ikosta haastatteli ja jutun kirjoitti Juha Kärki, kolmannen kauden työn seuraaja. Hänellä on kokemusta Arskan Koneen huoltomiehen ja Ilomantsin kunnanjohtajan varjostuksesta. Keväällä 2019 vuorossa oli eläinlääkärin työ.

Uusia yhteistyökumppaneita on paikallinen Lions Club. Viime vuonna mukana oli yksi vapaaehtoistyöntekijä sieltä. Nyt paikallisen järjestön jäsenistä on ilmoittautunut 8 avustajaa/kuljettajaa päivään. Myös yrittäjät ovat itse hakeneet ja hakevat tänäkin vuonna työn seuraajia tapahtumapäivänä työpaikalle. Kuljetamme heitä myös itse, olemmehan pitkien välimatkojen seudulla.

Itse toimin asiakkaiden tukena heidän kysellessään seurantapaikkoja ja olen yhdyshenkilönä eri toimijoiden välillä.

Paikallismedioihin rohkeasti yhteyttä

Medianäkyvyys on tärkeää, jotta osatyökykyisten henkilöiden halu ja valmius tehdä töitä saadaan ihmisten tietoisuuteen. Olen ollut suoraan yhteydessä tiedotusvälineisiin ennen tapahtumaa ja päivän aikana. Toimin tarvittaessa yhdyshenkilönä tiedotusvälineiden ja yritysten välillä. Minulla on lista kuvausluvista ja paikoista, joissa saa kuvata, joten tarvittaessa pystyn nopeasti etsimään kuvauspaikat ja työn seuraajat.

Viime vuonna toimintakeskuksen asiakas teki työtoimintana yhdessä työntekijän kanssa tapahtumasta jutun, jota julkaistiin muun muassa Rajamme Vartijat - sekä Motiivi -lehdissä. 📌

Satu Ikonen Siun sote

Klubitalon jäsenet mukana vaikuttamassa

Työvalmentaja Markku Törnblom työskentelee Walonkulman Klubitalossa. Toiminta koostuu työpainotteisesta päivästä, työ- ja koulutusmahdollisuuksista sekä vapaa-ajan toiminnasta.

Markku Törnblom on Hämeenlinnassa toimivan Walonkulman Klubitalon työvalmentaja. Törnblom tutustui Klubitalojen toimintaan jäsenenä 15 vuotta sitten vaikean masennusjaksonsa aikana. Hän on sittemmin toiminut Suomen Klubitalot ry:n hallituksen puheenjohtajana. Törnblom pystyy näin arvioimaan Klubitalojen yhteistyötä ja vaikuttamistoimintaa sekä jäsenen että työntekijän näkökulmasta.

Klubitalojen periaatteisiin kuuluu, että kävijöistä puhutaan jäseninä – ei esimerkiksi asiakkaina. Toiminnan tarkoitus on tarjota jäsenille mahdollisuus työhön, opiskeluun ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen. Jäsenten diagnooseja ei kysellä. Omista diagnooseista voi halutessaan tietyksi puhua.

– Ainutlaatuisista klubitalotoiminnassa on tasavertaisuus. Jäsenet ovat tasavertaisia henkilökunnan kanssa ja esimerkiksi laatusuosituksiin on kirjattu, että henkilökunnalle ei ole omia tiloja. Jäsenillä on mahdollisuus osallistua kaikkeen Klubitalolla tehtävään työhön

hallinnosta keittiöalan töihin. Vastuu toiminnasta on jäsenillä ja henkilökunnalla sekä viime kädessä talon johtajalla, Törnblom kertoo.

Vaikuttamismahdollisuudet kuntoutumisen tukena

Klubitaloja hallinnoivat järjestötoimijat. Jäsenistä on edustus hallinnoivan tahon hallituksessa eli he pääsevät mukaan päätöksentekoon. Klubitaloilla järjestetään myös talokokouksia, joissa jäsenillä on mahdollisuus vaikuttaa ja tehdä Klubitaloa koskevia päätöksiä sekä esittää ideoita.

– Yleensä ihmiset ovat tottuneet sairaaloissa siihen, että kaikki tehdään ohjeiden mukaan ja potilaat ovat usein vain kuuntelijan roolissa. Klubitaloilla tämä kääntyy pälaelleen, kun jäseniä kuunnellaan ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa.

Jäsenet ohjautuvat Klubitalolle pääosin terveyskeskuksista ja psykiatrisista sairaaloista. Monesti ensimmäisellä kerralla on mukana sairaalan hoitaja tai terapeutti, jonka kanssa taloon tutustutaan yhdessä. Klubitaloon ei kuitenkaan tarvitse lähetettä, ja kaikki ovesta sisään tulevat otetaan lämpimästi vastaan.

– Teemme Hämeenlinnassa tiivistä yhteistyötä myös muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi olemme mukana erilaisissa tilaisuuksissa, kuten Asunnottomien yössä, Elomessuilla ja Kyntilätapahtumassa. Olemme melko uusi toimija, joten on tärkeää olla kaikessa mukana ja panostaa medianäkyvyyteen, pohtii Törnblom.

Toiminnan pohja yhteistyöstä

Walonkulman Klubitalon perustamisen taustalla on eri toimijoiden välinen yhteistyö. Hämeenlinnan kaupunki ja STEA ovat Klubitalon suurimmat rahoittajat.

– Etsimme yhdessä kaupungin edustajan kanssa klubitalotoiminnalle jatkajaa, kun Hämi ry:n ylläpitämän talon toiminta päättyi. Valituksi tuli Sopimusvuori ry. Sopimusvuori oli ylläpitänyt klubitaloa Tampereella tuolloin jo yli 20 vuoden ajan.

Yhteistyötausta ja Klubitalon tekemä vaikuttamistyö näkyvät jäsenmäärässä ja siirtymätöpaikoissa. Jäseniä on tullut puoleksatoista vuodessa 83, ja Klubitalo sai viime vuonna ensimmäiset kaksi siirtymätöpaikkaa kaupan alalta.

– Jäsenelle Kelan kautta tulevat edut rajoittavat siirtymätöpaikan keston viideksi kuukaudeksi, mutta tarkoitus on, että nykyisten työntekijöiden tilalle tulevat sitten uudet siirtymätöpaikat. Jos jäsen itse haluaa, siirtymätöpaikan jälkeen voi hakea esimerkiksi kesätyötä samasta yrityksestä, Törnblom toteaa. 📌

Asennevaikuttamisella palkkatyöhön

Raudaskylän Kristillisen Opiston hallinnoiman KELPO-hankkeen (1.3.2016 -30.6.2019) ansiosta yksitoista kehitysvammaista henkilöä on työllistynyt Oulun eteläisellä alueella. Taustalla on kuitenkin monta työtuntia asennevaikuttamista hankealueen eri toimijoihin ja työnantajiin, mutta toisaalta myös kehitysvammaisten henkilöiden läheisiin.

KELPO-hanketta valmisteltaessa hankealueella tehtiin selvitys 14 kunnan (Kallion ja Selänteen peruspalvelukuntayhtymät, Oulainen, Siikalatva ja Kärsämäki) alueella asuvien kehitysvammaisten henkilöiden työtilanteesta. Kävi ilmi, että alueella yksikään kehitysvammaisen ihminen ei saanut työstään palkkaa. Tilanne tuntui ristiriitaiselta ja eettisesti väärältä.

– Silmät avautuivat tähän ihmeellisyyteen, että kehitysvammaisten henkilön työstä ei makseta oikeaa palkkaa. Mietimme, mitä hanketta voisimme hakea ja miten voisimme edistää kehitysvammaisten henkilöiden asemaa alueella, kertoo KELPO-hankkeen projektipäällikkö **Tarja Myllylahti**.

Opisto sai projektille ESR-rahoituksen, minkä jälkeen Myllylahti on työskennellyt hankkeessa yhdessä projektityöntekijä **Pertti Alatalon** kanssa. Myllylahti ja Alatalo ovat pyrkineet vaikuttamaan kehitysvammaisten henkilöiden työllistymiseen kehittämällä työllistymistä edistäviä palveluprosesseja yhteistyössä kuntayhtymien palveluohjauksen, TE-palvelujen, järjestötoimijoiden ja yritysten kanssa.

Tarve asennevaikuttamiselle

Hanketyö on pitänyt sisällään paljon neuvontaa, ohjausta ja tiedottamista sekä kehitysvammaisten henkilöiden potentiaalista työelämään että työllistymiseen saatavista tuista. Erityisesti kohteena ovat olleet kuntien palveluohjaajat ja TE-palvelut, mutta toisaalta myös kehitysvammaisten henkilöiden läheiset.

– Olimme jo hankesuunnitelmaa tehdessämme miettineet, mihin kaikkiin tahoihin pyrimme vaikuttamaan. Kävimme seutukuntien palveluohjaajien kokouksissa ja kerroimme hankkeestamme. Emme syyllistä, vaan pyrimme siihen, että nuoria ei automaattisesti ohjattaisi avotyöputkeen. Kaikkien ei ole mahdollista tehdä palkkatyötä, mutta tilannetta tulisi selvittää jokaisen kohdalla yksilöllisesti.

Tiedottaminen ja asennevaikuttaminen ovat olleet tärkeitä, koska Myllylahden mukaan jo hankkeen ensimmäisissä tapaamisissa nousi esille ennakkoluuloja siitä, etteivät kehitysvammaiset ihmiset ylipääntään pystyisi palkkatyöhön. Myllylahti kertoo, että osa kuntien palveluohjaajista jopa piti tilanteen muuttamista mahdottomana.

– Työllistymiseen ei uskottu, eikä edes annettu mahdollisuutta. Keskusteluissa nousi esiin vahva epäily työnantajien halusta palkata kehitysvammaisia työntekijöitä, Myllylahti toteaa.

Myllylahti kertoo myös saaneensa KELPO-hankkeen tiedotustilaisuuden jälkeen puhelun, jossa häneltä kysyttiin, onko kaikkien kehitysvammaisten henkilöiden välttämättä mentävä avotyön sijasta palkkatyöhön.

– Soittaja kai ajatteli, että kyse olisi jonkinlaisesta pakkotyöstä. Hankkeessa on tullut tunne siitä, että kehitysvammaisia ihmisiä suojellaan siltä, etteivät he joudu tekemään töitä.

Monikanavaista vaikuttamista

KELPO-hanke on saanut apua työ- ja elinkeinoministeriöstä, mutta myös alueen edustajien lisäksi Kehi-

KELPO-hankkeen projektipäällikkö Tarja Myllylahti on huomannut, että yksi kehitysvammaisten henkilöiden palkkatyöhön pääsyä hidastava tekijä on, että palveluohjaajilla ei ole tarpeeksi resursseja tehdä työhönvalmennusta tai etsiä työpaikkoja.

työ- ja elinkeinoministeriön tukemana. Kehitysvammaisten Tukiliitosta koostuva ohjausryhmä on ollut hankkeen tukena vaikuttamistyössä. Lisäksi KELPO-hanke on tehnyt yhteistyötä TE-toimiston kanssa ja hankkeen koulutuksissa on ollut mukana valtakunnan tason kouluttajia.

– Olemme tarvinneet positiivisia esimerkkejä muilta alueilta, kun on tuntunut, että täällä herättää hämmästyttäviä asioita, jotka ovat muualla jo arkipäivää.

Myllylahti kertoo, että hanketyössä on pyritty välittämään tietoa ja muistuttamaan, että vammaisuus ei ole yhteiskunnasta erillinen ilmiö. Tämän takia työllisyystoimijoiden ja työnantajien lisäksi on ollut tärkeää vaikuttaa kansalaisten asenteisiin tuottamalla laaja-alaista ja monikanavaista tietoa.

– Olemme olleet hyvin aktiivisia sosiaalisessa mediassa ja kirjoittaneet ja tiedottaneet lehtiin. Lisäksi olemme käyneet yrittäjien kokoontumisissa ja aamukahveilla sekä puhumassa päätäjille, Myllylahti summaa.

Pohjatyo tehty, tulevaisuus vielä auki

Hanke on tuottanut tulosta, sillä yksitoista kehitysvammaista henkilöä on työllistynyt palkkatyöhön hankkeen ansiosta. Myös työnantajat ovat saaneet tietoa työllistämisen tukimahdollisuuksista ja yhteydet TE-palveluihin ovat vahvistuneet.

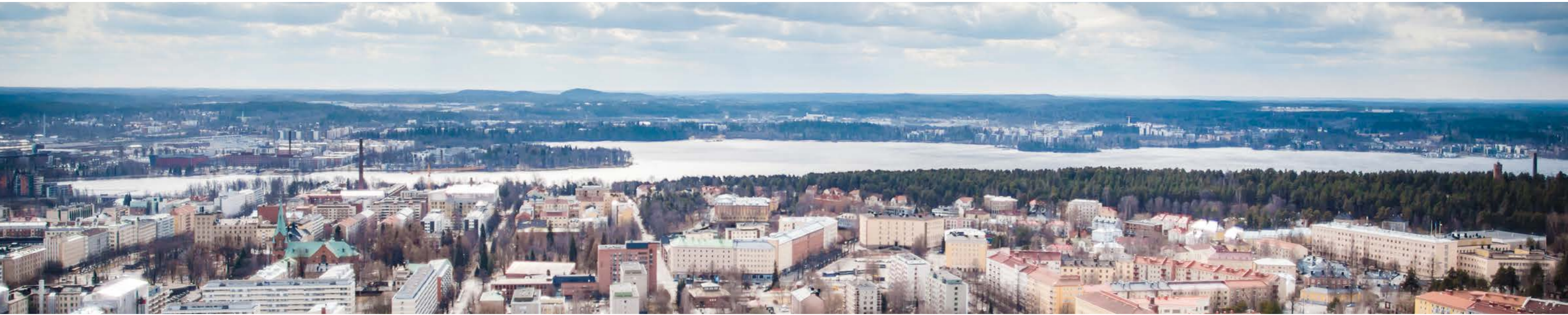
Tulevaisuuden näkymistä kysyttäessä Myllylahti kertoo, että Raudaskylän Kristillisessä Opistossa haaveillaan työelämään valmentavasta hankkeesta tai opintolinjasta. Opintolinja ei varsinaisesti tavoittelisi tutkintoa, vaan tarkoituksena olisi etsiä kotipaikkakunnalta jokaiselle opiskelijalle sopivaa työtä. Koulutuksessa opittavat asiat perustuisivat opiskelijan ja työnantajan tarpeisiin.

Myllylahden mukaan koulutuksen rahoitus ohjautuu tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Rahoitusta ei myönnetä, jos tavoitteena on työpaikka. Opintolinjan suunnittelun lisäksi asennevaikuttamistyötä pitää edelleen jatkaa koko valtakunnan tasolla. Myllylahti painottaa palveluohjauksen ja kuntatason päättäjiin kohdistuvaa vaikuttamistyötä, mutta nostaa esille myös jatkuvan työn työnantajien suuntaan.

– Kehitysvammaisten henkilöiden työkyky tulisi tunnustaa jatkossa nykyistä paremmin. Tätä tehdään yhdessä, eikä yhteiskunnallinen tilanne tai asenteet muutu hetkessä. Tämä on tie, jota pitää vain jatkaa, Myllylahti kiteyttää. 📌

Ella Laulumaa työllistyi Oulaisiin Konttilantuvan Palvelukeskukseen.

Pirkanmaalla starttasi kolmannen sektorin kehittämishohjelma

Työllisyyden nousu edellyttää, että kaikki työllistymistä edistävät toimijat puhaltavat yhteen hiileen. Pirkanmaalla on tartuttu tähän haasteeseen. Toukokuussa 2019 alkaa Pirkanmaalla kolmannen sektorin kehittämisohjelma, joka on suunnattu pirkanmaalaisille työllistymistä edistävää toimintaa tarjoaville yhdistyksille ja järjestöille. Nämä toimijat halutaan aiempaa vahvemmin kuntien, TE-toimiston ja yritysten rinnalle edistämään työllistymistä.

Syksyllä 2018 Vates-säätiön KeKo – Kehittämisen koordinaatiohanke järjesti verkostotilaisuuden Tampereella yhteistyössä Silta-Valmennusyhdistyksen koordinoiman Toimintakyky kuntoon -avustusohjelman ja TOIKE-hankkeen kanssa. Tuolloin Pirkanmaan maakuntavalmistelun kasvupalveluvalmistelija **Irene Impiö** nosti puheenvuorossaan esille ajatuksen kolmannen sektorin kehittämisohjelmasta.

– Kehittämisohjelmassa tuettaisiin yhdistysten verkostoitumista sekä markkinointi ja tuotteistusosaamisen kehittämistä. Ohjelman avulla tuettaisiin yhdistysten kumppanuutta sekä potentiaalisen kasvupalvelutuottajan ja kuntien elinvoimatuottajan roolien kehittämistä, Impiö ehdotti.

KeKo-hankkeessa tartuttiin ideaan ja aloitettiin oitis kehittämisohjelman suunnittelu. Verkostoitumistilaisuuden työryhmien ideoiden pohjalta KeKossa tehtiin kehittä-

misohjelmalle luonnos, joka esiteltiin Irene Impiön lisäksi Pirkanmaan maakuntavalmistelun **Jukka Alasentielle**.

Verkostokiihdyttämöt alkavat, Järjestöklubit vuorossa syksyllä

Pirkanmaan kolmannen sektorin kehittämisohjelman on tarkoitus vahvistaa maakunnan järjestöjen ja yhdistysten kumppanuutta. Lisäksi tavoitteena on tukea niiden asemaa potentiaalisina palvelun- ja elinvoimatuottajina kuntien, TE-palvelujen ja yritysten rinnalla. Ohjelmalla pyritään myös entistä tehokkaammin turvaamaan palvelut asiakkaille, jotka tarvitsevat tukea ja ohjausta työllistymiseensä.

Käytännössä kehittämisohjelma muodostuu Verkostokiihdyttämöistä ja Järjestöklubeista. Pirkanmaan maakuntavalmistelun **Kasvubuusti**-hankkeella on kokemusta kiihdyttämöiden järjestämisestä sote-järjestöille. Tämä kokemus on toiminut pohjana Verkostokiihdyttämöiden suunnittelussa.

Verkostokiihdyttämö on koulutuskokonaisuus, johon otetaan mukaan yhteensä 15 yritystä ja järjestöä. Kuusi päivää kestävä valmennuksen teemoja ovat muun muassa hankintaosaaminen ja talous, tuotteistaminen sekä viestintä, markkinointi ja verkostoituminen. Osallistujat saavat tuekseen oman mentorin. Haku kiihdyttämöihin avattiin huhtikuussa, ja varsinaiset valmennuspäivät ovat touko-kesäkuussa.

JOHANNA KURELA

Pirkanmaan järjestötoimijat tulivat Kehittämisohjelman tiedotustilaisuuteen keskustelemaan ohjelmasta ja sen sisällöistä.

Alkusyksyllä käynnistyy Järjestöklubi-konsepti. Järjestöklubit ovat avoimia tapahtumia työllistymistä edistävälle järjestöille, yrityksille ja julkisille toimijoille. Klubien aiheina ovat muun muassa asiakaslähtöisyys ja palvelumuotoilu. Tavoitteena on avata mahdollisuuksia järjestöjen ja yritysten yhteistyölle.

Muutkin maakunnat kiinnostuneet

Pirkanmaan maakuntavalmistelun lisäksi kehittämisohjelman yhteistyökumppaneiksi ovat liittyneet Pirkanmaan TE-toimisto ja Tampereen kaupungin työllisyyspalvelut. Ohjelman suunnitteluryhmässä ovat mukana myös järjestöjen yhteyshenkilöksi ni-

metty **Mari Toivonen** Sopimusvuori ry:stä ja **Kimmo Kumlander** Silta-Valmennusyhdistyksestä. Koordinaattoreiksi on valittu hankekoordinaattori **Tuuli Riisalo-Mäntynen** Vates-säätiön KeKo-hankkeesta ja välityömarkkinakoordinaattori **Meiju Sandberg** Pirkanmaan TE-toimistosta.

Kolmannen sektorin kehittämisohjelma on herättänyt kiinnostusta myös muissa maakunnissa. Nähtäväksi jää, leviääkö kehittämisohjelman malli muihin maakuntiin. Pirkanmaalla ohjelman toteutumista on edistänyt sujuva yhteistyö suunnitteluryhmän jäsenten kesken ja kaikkien yhteinen ymmärrys siitä, että työllistymistä edistävät kolmannen sektorin toimijat tekevät ainutlaatuisen tärkeää työtä työllisyysdenhoidon saralla.

– Suunnitteluryhmän toimijoilla on yhteinen tahto sen varmistamiseen, että järjestötoimijat pysyvät elinvoimaisina toimijoina mukana tulevaisuuden muutoksissa ja kilpailuissa. Tavoitteena on onnistua ohjelmassa niin hyvin, että sille löytyy tahdot ja rahoitus yhteistyökumppanien kesken myös jatkossa, Tuuli Riisalo-Mäntynen sanoo.

Anu Hätinen, Raili Haaki
ja Anne Astikainen tekevät
vaikuttamistyötä esimerkiksi
kokoamalla verkostoja ja
tekemällä kannanottoja
kolmannen sektorin
äänitorvena Keski-Suomen
Yhteisöjen Tuki ry:ssä.

Teksti: **Tuuli Riisalo-Mäntynen, Kati Savela** Kuva: **Katariina Luoto**

Tukea järjestöjen vaikuttamistyöhön tietoa ja toimijoita kokoamalla

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki verkostoineen esittää yhdessä mietittyjä ratkaisuja valmistelijoille

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry on tehnyt pitkään vaikuttamistyötä kolmannen sektorin toimijoiden ja kansalaisten kanssa. Se tukee järjestöjä esimerkiksi koordinoimalla verkostoja ja kokoamalla tietoa vaikuttamisen tueksi.

— Olemme järjestöjä varten tukemassa niiden toimintaedellytyksiä, mutta myös kansalaistoiminnan mahdollistajina, toiminnanjohtaja **Raili Haaki** kuvailee KYT ry:n toiminnan ydintä.

Vaikuttamistyötä tehdään kolmella tavalla: asiantuntijatyön kautta, hankkeissa tehtävän kehittämistyön kautta ja verkostoja kokoamalla.

— Kokoamme yhteisiä näkemyksiä, keräämme tietoa muiden puolesta ja muiden kanssa. Työmme on myös suoraa vaikuttamista: lausuntoja, kannanottoja ja reagoitua ajankohtaisiin asioihin niin valtakunnallisesti kuin maakunnassammekin. Viemme toimijoiden näkökulmia tapaamisiin. Kokoamme ja koordinoimme verkostoja tarpeiden mukaan, Haaki jatkaa.

KYT ry on hallinnoijana Keski-Suomen alueen Järjestö 2.0 -avustusohjelman hankkeessa, jonka kes-

kiössä on juuri järjestöjen vaikuttamistyön tukeminen. Ohjelmaa rahoittaa STEA.

— Hankkeessa on tuettu ja koordinoitu järjestöjen vaikuttamistoimintaa mm. Keski-Suomen järjestämissuunnitelmaan liittyen, hankkeen työntekijät **Anne Astikainen** ja **Anu Hätinen** kertovat.

KYT on mukana mm. maakunnan ja järjestöjen Kumppanuuspöydän toiminnassa sekä koordinoi maakunnallista työllisyyspoliittista yhteistyöryhmää, jossa on mukana välityömarkkinatoimijoita, mutta myös kuntien ja TE-toimiston edustajia. Lisäksi yhdistys suunnittelee uusia hankkeita ajankohtaisten aiheiden pohjalta.

Hiljattain on käynnistynyt KYT:n hallinnoimana järjestöjen yhteinen selvitys kolmannen sektorin palvelutuotannon tulevaisuudesta. Selvityshenkilönä toimii dosentti ja sosiaalineuvos **Sakari Möttönen**. Tarkoituksena on koota kuvaava otos keskusomalaisen järjestöjen tuottamista palveluista ja jalostaa tietoa maakunnan käyttöön.

— Toimintamme perustuu kuntalaisten, kolmannen sektorin toimijoiden ja maakunnan tarpeisiin. Jyväskylän kaupunki on alusta asti ollut mukana tukemassa ja kehittämässä KYT:n toimintaa, Raili Haaki sanoo.

KYT ry:n asiantuntijoiden vinkit vaikuttamistyöhön:

- Kuuntele kohderyhmää, älä yritä tietää muiden puolesta.
- Ole hereillä toimintaympäristön muutoksesta ja huomaa pieniä signaaleja, joita sieltä nousee.
- Herätä innostusta tekemiseen.
- Tee kotiläksyt. Mitä paremmin pystyt etukäteen asiaan perehtymään, sen parempi.
- Tee yhteistyötä ja konkreettisia esityksiä. Ei pidä olla vastarannan kiiski tuomatta ratkaisuja.
- Tuo näkemykset esille yhteistyössä vastuuvalmistelijoiden kanssa. Toimi niin, että yhteistyösuhteet säilyvät. Kunnoita muiden työtä.
- Muista, että kaikki ammatit ovat palveluammattaja. Olemme maakunnan järjestöjä varten. Kaikki toiminta ja tieto, jota kerätään, tehdään järjestöjä eikä meitä varten. Omia mitaleita ei keräillä kaappiin.
- Herättele toimijoita yhteistyöhön. Vaikuttamistyöhön kannattaa etsiä kumppaneita laajasti, usein verkostot ovat aika pieniä.
- Varaa aikaa, työvoimaa ja energiaa.
- Siedä riittämättömyyden tunnetta.
- Katso eteenpäin, älä vello menneisyydessä.

Vaikuttamistyön vaihtelevat roolit

KYT on tunnettu toimija alueellaan.

– Välillä olemme herättelijän roolissa, välillä välitämme tietoa ja kutsumme toimijoita jonkin ajankohtaisen aiheen äärelle. Toisinaan saamme jäsenorganisaatioilta tai kumppaneilta vinkkejä siitä, mihin asioihin pitäisi tarttua. Olemme neutraali toimija, sillä meillä ei ole omaa palveluntuotantoa, Haaki sanoo.

Hän kuvaa yhdistystä alustaksi, koordinoijaksi ja hyväksi välikädeksi.

– Vaikuttamistyön tueksi keräämme, jalostamme ja pureksimme tietoa ajankohtaisesta tilanteesta, selvityksistä, tutkimuksista, valiokuntien lausunnoista ja maakunnan järjestämissuunnitelmasta, ja kuvaamme sitä, miltä tiedot näyttävät järjestöjen näkökulmasta, Astikainen kertoo.

– Käymme myös erilaisissa verkostoissa keskustelemassa. Olen itse esimerkiksi käynyt kannustamassa järjestöjä vaikuttamiseen.

Anu Hätinä kertoo, että he ovat vieneet maakunta- ja kuntatoimijoille tietoa järjestöyhteistyön hyvistä käytännöistä ja malleista.

KYT ry:ssä yhtenä tavoitteena on yhteiskunnallisten muutosten vaikutusten näkyväksi tekeminen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sen pohdintaa, mitä muutokset tarkoittavat heikompiensa näkökulmasta ja lisäksi jokin muutos eriarvoistumista yhteiskunnan eri osapuolten välillä.

Vaikuttaminen ei ole toiminnanjohtaja Haakin mukaan vain nopeaa somevaikutusta, jolla on toki myös paikkansa. Muutosten analysoinnille on selkeää tarvetta ja kysyntää.

Tuki on mm. tiedon pureskelua ja yhteistä viestintää

KYT ry on tukenut monipuolisesti järjestöjä vaikuttamistyössä.

– Olemme järjestäneet tilaisuuksia yhdessä maakunnan vastuuvalmistelijoiden kanssa. Tilaisuuksista on tullut todella hyvää palautetta. Ne ovat tukeneet verkostoitumista ja järjestöjen yhteistä vaikuttamistyötä sekä tarjonneet ajankohtaista tietoa, kertoo Astikainen.

Vaikuttamistyö on mm. ratkaisujen ja työkalujen tuomista valmistelijoille. Nykyään se, jolla on valmiimpi ratkaisu

johonkin asiaan, saa paremmin äänensä kuuluville.

Järjestöjen tukeminen on sisältänyt tiedon pureksimista, tietolähteiden yhdistelyä ja asiantuntijoiden etsintää. Ajantasainen viestintä on ollut toiminnassa tärkeää. Vaikuttamisaineistoja on tehty tiimityönä. Harvoin yksin saa samanlaisia oivalluksia kuin ryhmässä.

– KYT osallistuu myös Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHON työskentelyyn. Verkostossa koottiin hyvinvointitalouteen liittyviä näkemyksiä maakunnan käyttöön. Panostimme paljon kolmannen sektorin näkökulmaan siinä. Olemme muutenkin tuottaneet tietoa maakuntaliitolle ja päätöksentekijöille, Haaki sanoo.

Kunnat kutsuneet järjestöjä jatkotyöhön

Vaikuttamistyöstä on syntynyt paljon konkreettisia tuloksia, kuten kuntien hyvinvointikertomuksen sekä maakunnan järjestämissuunnitelman laatimiseen osallistuminen. Ennen kaikkea näkyväksi on tehty järjestöjen moninaisuutta sekä järjestöjen keskinäisen yhteistyön ja yhteisen vaikuttamisen tarvetta.

Hankkeen järjestämien alueellisten järjestö-kuntayhteistyön elinvoimapaojen myötä useampi kunta innostui kutsumaan järjestöjä jatkokeskusteluihin yhteistyössä KYTin kanssa.

– Muutosten keskellä olemme tuoneet tietoa ja luoneet toivoa järjestötoimijoille, kolmikko toteaa.

Sote kaatui – miten jatketaan?

Haastattelun tekovaiheen jälkeen maakunta- ja sote-uudistus on kaatunut. Keski-suomalaiset järjestöt ovat todenneet, että tästä huolimatta tarvitaan verkostojen ja yhteistyön tiivistämistä sekä järjestötoiminnan näkyvämmäksi tekemistä.

– Keski-Suomessa kootaan tähänastisen työn hedelmät uudistuksen jatkovalmistelua varten ja huolehditaan siitä, ettei tehty työ valu hukkaan, toteaa Anne Astikainen.

Järjestöillä on nyt muun muassa mahdollisuus lähteä esittämään ja neuvottelemaan uusia rooleja, joita kaatunut sote-malli ei mahdollistanut. 🗣️

KEKO

jalkautuu maakuntiin

Vates-säätiön KeKo-hanke on kolmivuotinen (2017–2019) STEA-rahoitteinen hanke, joka kokoaa alueilla yhteen työllistymistä edistävät kolmannen sektorin toimijat sekä tukee näiden yhteistä kehittämis- ja projektityöskentelyä. Tavoitteena on myös rakentaa Vatesin valtakunnallisen toiminnan rinnalle aluetyön malli, joka vahvistaa järjestöjen roolia paikallisina ja alueellisina kumppaneina työllisyydenhoidon palveluissa.

Hankkeen toiminta muodostuu pääosin eri alueiden tarpeiden kartoituksesta ja maakunnissa järjestettävistä verkostotilaisuuksista. Tavoitteena on turvata järjestöjen elinvoima, jotta myös vammaisten, osatyökykyisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden työllistymistä tukevat palvelut säilyvät eri puolella Suomea riippumatta siitä, mikä taho palveluita järjestää.

”Sain uutta näkemystä kokonaisuuksiin, uusia verkostotyön alkuja, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja voimaa tuttujen tapaamisesta.”

– KeKo-hankkeen tilaisuudesta saatu palaute

KeKo on palautteiden mukaan lisännyt alueiden yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Monella paikkakunnalla on käynnistynyt verkostoja ja työstetty järjestöjen tarpeiden mukaista yhteistyötä.

KeKo-hankkeen nettisivuilta voi seurata tulevia tapahtumia sekä lukea uutisia ja muita kuulumisia. 📄

Alueilla tavataan!

Kysy lisää, vinkkaa hyvää käytäntö alueeltasi tai kerro kehitysideoasi:

Hankekoordinaattori
Tuuli Riisalo-Mäntynen
p. 044 039 6848
tuuli.riisalo-mantynen@vates.fi

Hankeharjoittelija
Meeri Riihela
p. 044 773 7709
meeri.riihela@vates.fi

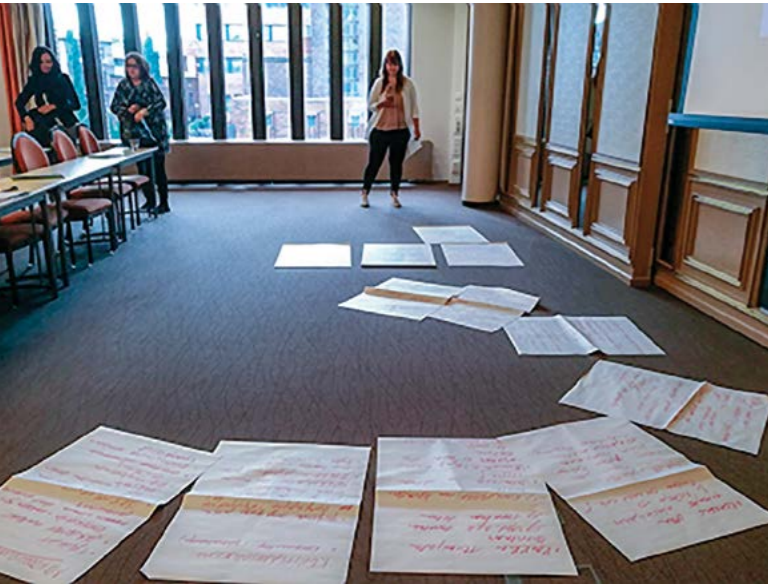
KeKo-hankkeen Facebook-sivu:
<https://www.facebook.com/Kekohanke/>

QR-koodi Vatesin KeKo-sivulle:
www.vates.fi/keko

Hanketta rahoittaa STEA Veikkauksen tuotoilla.

Käsikirjasta tukea työllisyydenhoidon yhteistyöhön

KeKo-hanke julkaisee syksyllä 2019 käsikirjan työllisyydenhoidon yhteistyöhön. Julkaisu on suunnattu erityisesti hankkeen pääasialliselle kohderyhmälle eli työllistymistä edistäville kolmannen sektorin toimijoille. Käsikirja tarjoaa järjestöille kättä pidempää ennen kaikkea uusien yhteistyöverkostojen muodostamiseen ja jo olemassa olevien yhteistyömallien vahvistamiseen. Käsikirjaan koostetaan muun muassa konkreettisia ratkaisuja, vinkkejä, työkaluja ja eri alueiden hyviä käytänteitä. Käsikirja pyrkii vastaamaan kysymyksiin, miksi, miten ja minkälaisen toimijoiden kanssa yhteistyötä kannattaa tehdä. Se nostaa esille, miksi yhteistyö on kaikille osapuolille kannattavaa erityisesti siinä toimintaympäristössä, jossa työllistymistä edistävät järjestöt toimivat.

Työllisyysasiantuntijat sisältösuunnittelijoina

Käsikirjan pohja rakennettiin yhteistyössä työllisyysasiantuntijoiden kanssa KeKon koordinoimissa työpajoissa, jotta julkaisu palvelisi mahdollisimman hyvin kaikkia sen käyttäjiä eri puolilla maata. Työpajoja järjestettiin Tampereella, Lappeenrannassa, Oulussa ja Porissa. Tapaamisissa nousi esiin paljon samoja teemoja ja kysymyksiä esimerkiksi järjes-

töjen roolista muuttuvassa toimintaympäristössä, mutta työpajojen välillä oli myös alueellisia eroja.

Yhteistä jokaisella alueella oli se, että käsikirjaan toivottiin tietoa alueellisista toimijoista, verkostoista, hankkeista ja organisaatioiden tuottamista palveluista. Myös lainsäädännöstä, sosiaaliturvasta ja eri rahoitusvaihtoehdoista toivottiin käytännönläheisiä ja selkeitä ohjeita. Monet pohtivat, miten voisivat tuoda oman järjestön osaamista ja asiantuntijuutta esille, jotta toiminta todella vastaisi alueen ja ennen kaikkea jokaisen asiakkaan tarpeeseen.

Työpajojen kulkuun vaikutti muun muassa se, tunsivatko työpajaan osallistuneet toimijat toisensa entuudestaan ja tekivätkö he jo yhteistyötä. Esimerkiksi Lappeenrannassa työllisyystoimijoita oli kokoontunut yhteen muita työpajoja laajemmalta alueelta, minkä takia aikaa käytettiin perustellusti Käsikirjan sisältötyöskentelyn ohella tutustumiseen ja verkostoitumiseen. Porissa sen sijaan toimijat tunsivat toisensa, ja keskustelu siirtyi nopeasti hyvien käytänteiden jakamiseen.

Käsitelmäärittelyjä ja konkretiaa

Käsikirjaan on tarkoitus koostaa osio, jossa määritellään yleisimmät alan käsitteet ja termit esimerkiksi välityömarkkinoista palkkatukeen ja työhönvalmennukseen. Jos alan toimijoilla on käsitteiden merkityksistä yhteinen näkemys, yhteistyön tekeminen toisten organisaatioiden kanssa sekä toisaalta myös omasta osaamisesta viestiminen on helpompaa.

Jo työpajoissa määriteltiin käsitteitä ja pohdittiin esimerkiksi yhteistyön ja kumppanuuden eroa. Avoimen, vastavuoroisen ja tavoitteellisen yhteistyön koettiin monesti vaativan neutraalia koordinaattoria, kun taas kumppanuuden ajateltiin perustuvan sopimuksenvaraisuuteen ja yksimieliseen resurssien keskittämiseen. Tästäkin oli toisaalta paljon erilaisia näkemyksiä, mikä osoitti tarvetta yhteiselle termistölle.

Käsitelmäärittelyjen lisäksi käsikirjaan on suunniteltu prosessikuvauksia, malleja ja muistilistoja tukemaan yhteistyön käynnistämistä, jotta sen käyttäjien olisi helpompi hahmottaa eri toimijoiden rooleja tai erilaisia vaihtoehtoisia tapoja toimia yhdessä.

Ihminen edellä

Työpajoissa kävi ilmi, että järjestötoimijat eivät aina tiedä, mistä voi kysyä apua asiakasohjaukseen ja miten selvittää eri toimijoiden erikoisosaamisalueita. Käsikirja pyrkii esimerkkien avulla tukemaan toimijoita valitsemaan sopivimmat yhteistyökumppanit ja mallit yhteisten tavoitteiden ja asiakkaan edun mukaisesti.

Toimiva verkostoyhteistyö sujuvoittaa asiakkaan palveluprosessia ja toisaalta myös kannustaa järjestöjä oppimaan toisiltaan keskinäisen kilpailun sijasta. Kun toimijat osaavat hyödyntää toistensa osaamista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi asiakastyössä, päällekkäinen työ minimoituu ja asiakas saa parhaan mahdollisen hyödyn. ➔

Tule mukaan käsikirjatyöhön!

Jos haluat ehdottaa sisältöjä, kommentoida käsikirjan tekstejä tai kysyä lisätietoja, ota yhteyttä 31.7.2019 mennessä hankeharjoittelija Meeri Riihelään:

meeri.riihela(at)vates.fi,
p. 044 773 5708.

Yrittäjät

edelleen työllistämisen
avainasemassa

Olemme eläneet jo hetkisen tilanteessa, jossa töitä on, mutta tekijöitä on vaikea löytää. Samaan aikaan koulutetut ja työkokemusta omaavat työkäiset suomalaiset kohtaavat vaikeuksia työllistyä.

Pk- eli pienet ja keskisuuret yritykset työpaikkojen luojina haavevat vertaistaan Suomessa. Vuosina 2001 - 2017 työllisten määrä kasvoi alle 250 henkilöä työllistävissä yrityksissä lähes 135 000 henkilöllä (Tilastokeskus 2017). Tästä joukosta alle 50 työntekijän yrityksiin syntyi 81 500 uutta työpaikkaa. Suurissa yli tuhat työntekijää työllistävissä yrityksissä työntekijöiden määrä väheni lähes 38 000 henkilöllä. Suomeen syntyneistä työpaikoista lähes kaikki syntyivät siis nimenomaan pk-yrityksiin.

Pk-yritykset ovat hyviä vastaamaan muutokseen. Johtajat ovat lähellä asiakasta ja työntekijää ja pystyvät vastaamaan markkinoiden muutoksiin nopeasti. Työntekijöiden osaamista voidaan kehittää suoraan asiakaspalvelussa. Työkaverit ohjaavat työssä ja osaamisvajetta saadaan korjattua nopeasti.

Yrittäjävetoiset yritykset toimivat paikallisesti ja haluavat toimintansa kautta vaikuttaa oman kunnan hyvinvointiin. Työvoimaa halutaan nimenomaan omalta alueelta. Paikallisiin TE-toimistoihin on hyvät suhteet ja yrittäjäjärjestöstä saa tukea ja tietoa. Siksi olemme järjestäneet erilaisia yrittäjäjärjestön jäsentilaisuuksia, joissa on kerrottu sekä välityömarkkinoista että yrittäjän työllistämiskokemuksista. Välityömarkkinat ja niiden mahdollisuudet on otettu aktiivisesti mukaan tilaisuuksiin, ja niistä kerrotaan esimerkiksi uusien jäsenten illoissa.

Kun työllistymisessä on haasteita, tuki tulee todella tarpeeseen. Tukitoimien kohdistamisesta niihin, jotka ovat saaneet työpaikan tai työkokeilupaikan tai työllistyneet palkkatuella, ei voi liikaa korostaa. Jos aikaisemmasta työsuhteesta on pitkä aika tai työsuhteet ovat olleet lyhyitä, työyhteisössä toimiminen voi olla alkuun haastavaa. Kun tarjolla on ns. neutraali osapuoli, jolle puhua huolistaan, monet kysymykset voivat ratketa, ennen kuin niistä tulee todellisia työsuhdetta haittaavia ongelmia.

Työmarkkinoiden joustavuus ja toimivuus on edelleen ajankohtainen ja tärkeä asia. Se tarkoittaa kaikille mahdollisuutta työllistyä. Parhaita tuloksia tehdään siellä, missä haasteetkin ovat suurimpia. Yrittäjien, viranomaisten ja niin yrittäjä-, sote-alan kuin muidenkin järjestöjen avoin keskustelu, ratkaisulähtöisyys ja rohkeus kokeilla uusia toimintamalleja tuottaa tuloksia.

Mukaan on syytä ottaa myös työyhteisö. Pienemmissä työpaikoissa tämä tapahtuu luonnostaan – työkaveriahan ei jätetä. Näitä luontaisesti syntyviä toimintamalleja ja tukikeinoja kannattaa tutkia ja kehittää edelleen. Työkaverit tuntevat työn, siellä yleisesti esiintyvät tilanteet ja haasteet ja ovat kehittäneet vuosien varrella niihin sopivia ratkaisumalleja. Tämän tuen yhdistäminen työnantajan ja viranomaisten tukikeinoihin tuottaa varmasti hyviä tuloksia. ➔

Tarja Oikarinen

Yrittäjä, Varsinais-Suomen Yrittäjät
Turun Yrittäjät, Varapuheenjohtaja

Haluatko

TIETOA

osatyökykyisten työllistymisestä?

Vates-säätiö sr toimii asiantuntijaorganisaationa vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja osatyökykyisten henkilöiden yhdenvertaiseksi työllistymiseksi. Teemme kehittämis- ja vaikuttamistyötä, järjestämme koulutuksia ja muita tilaisuuksia ja tiedotamme toimialan ajankohtaisista asioista.

Tapahtumat ja koulutukset

Vates järjestää alueellisia ja valtakunnallisia tapahtumia, kuten koulutuksia, seminaareja ja työpajoja.

Tilaisuudet on suunnattu kaikille, jotka ovat kiinnostuneita osatyökykyisten henkilöiden työllistämistä sekä sosiaalisen ja tuetun työllistämisen asioista. Vatesin asiantuntijat toimivat kouluttajina myös muiden tilaisuuksissa. Heiltä voi tilata myös konsultointia vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymiseen liittyen.

Julkaisut

Joko saat Vates-säätiön uutiskirjeen ja Kyvyt käyttöön -lehden?

Vates-säätiön uutiskirje Vates INFO kertoo toimialan ajankohtaisista tapahtumista, julkaisuista, lakimuutoksista jne. Se jakaa hyviä käytäntöjä ja esimerkkitarinoita vammaisten, osatyökykyisten ja pitkäaikaissairaiden henkilöiden työllistymisestä.

Vates INFO ilmestyy joka toinen torstai. Tämän ja säätiön muita uutiskirjeitä pääset tilaamaan linkistä:

<http://uutiskirje.vates.fi/>

Kyvyt käyttöön on Suomen ainoa osatyökykyisten henkilöiden työllistymiseen erikoistunut lehti. Se on maksuton ja ilmestyy kahdesti vuodessa.

Lehden tilaukset: [marianne.pentikainen\(at\)vates.fi](mailto:marianne.pentikainen(at)vates.fi)

Lehden pdf-versiot: www.vates.fi/vates/aineistot

Tutustu Vatesin julkaisemiin esitteisiin

Vates julkaisee esitteitä, joissa käsitellään osatyökykyisten työllistymistä teemottain, esimerkiksi mielenterveyden, välityömarkkinoiden, työhönvalmennuksen jne. näkökulmista.

Esitteiden tilaukset (maksuton): [marianne.pentikainen\(at\)vates.fi](mailto:marianne.pentikainen(at)vates.fi)

Esitteiden pdf-versiot: www.vates.fi/vates/aineistot/esitteet

2019

KEKO-HANKKEEN TAPAHTUMIA

- 22.5. Keski-Suomen verkostotilaisuus, Jyväskylä
- 27.8. Varsinais-Suomen verkostotilaisuus, Turku
- 2.9. Uudenmaan verkostotilaisuus, Helsinki

Tulossa vielä kesällä ja syksyllä 2019 mm. Päijät-Häme ja Pohjois-Savo.

Lisätietoa: www.vates.fi/keko

VATES-SÄÄTIÖN MUITA TAPAHTUMIA

- 6.6. Työhönvalmennuksen teemapäivä
- 11.6. Miten menestyn julkisten hankintojen kilpailutuksessa? -työpaja
- 5.9. Tuettu työllistyminen palvelujärjestelmässä
- 13.11. - 14.11. Työllistämisen kehittämispäivät

Lisätietoa ja ilmoittautumiset:
www.vates.fi/tapahtumat